

Л.Д. Забродська, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Г.І. Забродська, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНИЙ КОМПОНЕНТ МЕТОДИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ВИКЛАДАЧА МЕНЕДЖМЕНТУ

Методична культура викладача є основною складовою його професійної компетенції. Методична культура передбачає високий рівень розвитку особистості викладача та його професійної майстерності в організації і здійсненні навчально-виховного процесу.

Основоположне значення має виділення компонентів методичної культури викладачів менеджменту. Як складне особистісне утворення, методична культура викладача менеджменту має складну структуру, в змісті якої взаємодіють мотиваційно-ціннісний, змістово-процесуальний, інтелектуально-емоційний та рефлексивно-оцінний компоненти. Мотиваційно-ціннісний компонент виступає як системоутворюючий та виражає усвідомлене спонукання до оволодіння і розвитку методичного аспекту педагогічної діяльності.

Мотиваційно-ціннісний компонент методичної культури викладача менеджменту розглядається як система ціннісних орієнтацій, мотивів, цілей, інтересів, стилів відносин, моральних якостей, властивих особистості, які чинять вплив на перетворюючу діяльність.

Мотиваційно-ціннісний компонент методичної культури викладача менеджменту включає усвідомлене відношення до методичних цінностей, як складової частини професійно-педагогічної діяльності; усвідомлення ролі методичної діяльності в процесі особистісно-професійного розвитку і самореалізації особистості викладача. Під час формування методичної культури викладача менеджменту важливо не тільки навчити правильно обирати цілі, зміст, методи, форми навчання, а й важливо розвивати мотиви і потреби в отриманні та пошуку знань інноваційної спрямованості. Якщо побудована система дидактичних прийомів, засобів, методів, форм навчання не орієнтована на мотивацію, на глибинне розуміння та освоєння професійно значущих компетенцій, то не забезпечується розвиток інноваційного мислення, готовності до творчого вирішення педагогічних завдань. Стимулювання і розвиток мотиваційної сфери викладача виступає як чинник динамічного розвитку інноваційної методичної культури викладача.

Мотиваційно-ціннісний компонент визначає культурні спрямування, систему внутрішніх принципів і переконань в необхідності засвоєння педагогічної культури взагалі та методичної культури зокрема, як професійно-значущих якостей, і характеризується сформованістю ціннісних уявлень. Зміст цього компонента представляє інтегруючу систему особистісних сенсів, ціннісних орієнтацій, мотивів і потреб, які регулюють професійну поведінку викладача в педагогічній діяльності, а також відображають психологічну установку на розвиток педагогічної та методичної культури як особистісно-необхідне і, отже, внутрішньо прийняте переконання.

Ефективність і користь від професійної діяльності буде лише в тому випадку, коли викладач усвідомлює цінності, ідеали, цілі своєї роботи, має бажання здійснювати професійну діяльність. Цінності вирізняються функціональною значимістю, оскільки вони виражають загальну моральну спрямованість і ціннісний сенс поведінки людини. Саме в такому значенні вони розуміються як регулятори відносин між особистістю і суспільством, у поведінці окремих людей. Особистісного сенсу цінності набувають і мотиваційно впливають на свідомість та поведінку лише тоді, коли вони глибоко усвідомлюються і сприймаються особистістю. Ціннісні орієнтації не тільки регулюють гуманістичну спрямованість професійної діяльності викладача, а й, як мотив діяльності й спілкування, визначають та характеризують будову її мотиваційної сфери, надають їй відповідну спрямованість, яка реалізується в діяльності й спілкуванні.

Ціннісні орієнтації визначають здатність викладача до саморегуляції, самовизначення, самоствердження в професійній діяльності, до рефлексії (як процесу осмислення викладачем основ своєї діяльності, в ході якої відбувається самооцінка себе, як суб'єкта методичної діяльності і професійної взаємодії, планування і коригування дій, формування культурних установок).

Таким чином, потреба в самореалізації, ціннісні орієнтації і професійна спрямованість є необхідною умовою успішної професійної діяльності викладача. Мотиваційно-ціннісний компонент методичної культури майбутнього викладача менеджменту також спрямований на формування у викладачів специфічних педагогічних цінностей професійної діяльності, суб'єктивне сприйняття та набуття яких особистісно значущі для здобувачів вищої освіти. Мотиваційно-ціннісний компонент методичної культури майбутнього викладача відповідає за утримання та збагачення ідеального професійного образу, який забезпечує професійне становлення викладача.